



Oktatás Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepére.

Február 2-án.

Milyen ünnep ez?

Krisztus Urunknak és az ő szent Anyjának, Máriának ünnepe, melyben az egyház az Isten Fia és a szeplőtelen szűz Anya alázatosságát és engedelmességét tiszteli, amellyel ők magukat azon mózesi törvénynek alávetették, hogy a tisztulást és a templomban való megjelenést elvégezték, holott ez őket épen nem kötelezte. Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepének nevezzük ezt, mert a szentmisét megelőzőleg az istenisztelethez szolgáló gyertyákat e napon szenteli a pap. A megszentelt gyertyákkal azután a pap éneklése mellett körmenetet is tartanak.

Miért szentelnek gyertyákat e napon s miért hordozzák azokat körül egyházi körmenetben?

1. Mert Mária e napon ajánlotta föl szent Fiát, Jézust a jeruzsálemi templomban a mennyei Atyának. Ez alkalommal nevezte az

őreg Simeon Jézust a pogányokat megvilágosító és Izrael népét megdicsőítő világosságnak. 2. Hogy szívünk Krisztus tanításával s a Szentlélek kegyelmével eltelve és megvilágítva, az evangéliumi szüzek példájára, a hit és jócselekedetek égő lámpáival járuljon Krisztus elé. (Luk. 12, 35. Mát. 5, 16 és 25, 1.).

Miért szentelnek e napon gyertyákat?

1. Hogy azok ájtatos és buzgó használatával Istentől testi és lelki egészséget nyerjünk s mindazok könyörgését, akik azokat tisztelettel hordozzák, meghallgassa. 2. Hogy szívünket a Szentlélek bensőleg megvilágítsa. 3. Hogy szívünkben a szeretet tiszta tüze lobbanjon lángra s minden bűntől megtisztulva, Isten egykor asoha ki nem alvó világosság részeseivé tegyen. (A római misekönyvből.)

Misekedetül az egyház a 47. zsoltárból éneklí: «Megemlékezünk, Isten! irgalmasságodról templomodnak közepette! Valamint neved Isten! úgy dicséreted is a föld határáig ér, igazsággal teljes a te jobbod. Nagy az Úr és igen dicséretes a mi Istenünk városában, az ő szent hegyén.» Dicsőség az Atyának stb.

Az egyház imádsága. Örök mindenható Úr Isten! Fölségedet alázatosan kérjük, hogy valamint egyszülött Fiad mai napon testünk természetében bemutatott a templomban, úgy minket is engedj megtisztult lélekkel Neked bemutatatnunk. Ugyanazon mi Jézus Krisztus által stb.

Szentlecke. (Malakiás próf. jövend. 3, 1—4.)

Ezeket mondja az Úristen: Ime én elküldöm angyalomat, hogy elkészítse az utat színem előtt. És mindjárt eljő templomába az Uralkodó, kit ti kerestek és a szövetség angyala, kit ti kívántok. Ime jó, úgymond a seregek Úra. De ki gondolhatja föl az ő eljövetele napját? és ki marad meg, hogy őt lássa? Mert ő, mint az olvasztó tűz és mint a ruhafestők füve; és leül, olvasztván és tisztítván az ezüstöt és megtisztítja Lévi fiait és megpróbálja őket, mint az aranyat és mint az ezüstöt, hogy az Úrnak áldozatokat mutassanak be igazságban. És tetszeni fog az Úrnak Júda és Jeruzsálem áldozata, mint a hajdani napokban és mint a régi esztendőknben, úgymond az Úr, a mindenható.

Magyarázat. A leckében említett angyal, ki az Úr útjait egyengette, keresztelő szent János (Máté 11, 10.); a régen várt uralkodó pedig Krisztus Urunk, aki magaszántából jelent meg a templomban. Krisztus Urunkat azért mondja a szentlecke a szövetség angyalának, mert ő volt az, aki Isten és az emberek között új és mindenben jelessebb frigyvet kötött, mint aminőt kötött Isten a zsidókkal. Krisztus

ugyanis a keresztényeknek mennyei és örökkétartó javakat szerzett, míg a zsidók csak mulandó javakat nyertek osztályrészül. Eljövetelét a próféta tűzhöz hasonlítja, mely megpróbálja az aranyat s megtisztítja a lelkeket, éppen ezért dicső és rettenetes is egyszermind. Akik tehát Krisztust az Oltáriszentségben magukhoz venni, vagy



az Isten előtt legszentebb és legkedvesebb áldozatot méltóan bemutatni akarják, azoknak tisztának kell lenniök, mint az aranynak. Tisztítsuk meg tehát magunkat, keresztények; a bűnbánat könnyei, a szeretet tüze járják át lelkünket, mert csak így vehetjük magunkhoz Krisztust s csak így ajánlhatjuk föl őt Istennek a szentmisében.

Evangélium.

(Szent Lukács 2, 22-23.)

Az időben, minekutána elérkeztek Mária tisztulásának napjai, Mózes törvénye szerint felvívék őt Je-

ruszálembé, hogy bemutassák az Úrnak; amint írva vagyon az Úr törvényében, hogy minden elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve; és hogy áldozatot mutassanak be, amint megmondattott az Úr törvényében, egy pár gerlicét, vagy két galambfiat. Vala pedig Jeruzsálemben egy ember, Simeon nevű, igaz és istenfélő férfiú, várja vala Izrael vigasztalását és a Szentlélek volt benne. És ki volt neki jelentve a Szentlélektől, hogy halált nem lát, míg csak meg nem látja az Úr Krisztusát. És a Lélek ösztönzésére a

templomba méne : és mikor bevitték szülői a gyermek-Jézust, hogy a törvény szokása szerint cselekedjenek vele, karjaiba vevé őt és magasztalván az Istent, mondá: Most bocsátod el, Uram, szolgádat a te igéd szerint békességben : mert látták szemeim a te megváltásodat, melyet készítettél minden népek színe előtt, világossággal a pogányok megvilágosítására és dicsőségére népednek, Izraelnek.

Miért vitték Krisztust a jeruzsálemi templomba?

Hogy őt az Úrnak följánlják. Isten parancsa úgy szólt, hogy a zsidók egyiptomi elsőszülötteik életbenmaradásának emlékezetére minden elsőszülött magzataikat neki áldozzák s tőle bizonyos mennyiségű pénzen váltsák meg. (Móz. 13, 13.)

Hány nap mulva kellett e bemutatásnak a születés után történni?

Negyven nap mulva, mert Mózes törvényei szerint fiú születésénél eddig tartott az anya tisztátalansága. Ezen idő elteltével azután az anya templomba ment, ott tisztulási áldozatát bemutatta s csak ezután nyilvánították megtisztultnak. (Móz. III. 12.)

Kötelezte-e Máriát és Jézust is ezen törvény?

Nem ; mert Mária az eredendő büntől szeplőtelen maradt, Jézus pedig nem fogant bűnben, mint az emberiség s így tisztulásra sem volt szükségük. De Jézus és Mária alázatosságukban mégis a bűnösök sorába állottak s teljesítették a törvény parancsait, mely őket épen nem kötelezte. (Máté 3, 15.)

Miért cselekedtek mégis a törvény értelmében?

Hogy az embereknek az alázatosságban és engedelmisségben fényes példát adjanak, másrészt, hogy azok, akik nem tudták, hogy a törvény reájuk nem vonatkozik, meg ne botránkozzanak. Így kerüljük mi is, keresztény hívek, a botránnyt s így szolgáljunk embertársainknak épületes és jó példával minden cselekedetünkben.

Miért áldozott Mária a szegényekkel galambot és miért nem a gazdagokkal bányát? (Móz. III. 12, 6.)

Mert ő maga is szegény volt és szegénységét a világ előtt sem szégyenlette kimutatni. Ebből azon tanulságot meríthetjük, hogy szegénységünket semmi körülmény között ne szégyeljük, sőt inkább szeressük. Ha pedig gazdagok vagyunk, lelkileg igyekezzünk szegények lenni abban az értelemben, hogy szeressük a szegényeket és ügyefogyottakat, mert, mint Máté mondja (5, 3.): boldogok a lelki szegények !

Mint történt az, hogy Simeon az Údvözítővel épen a templomban találkozott?

Simeon Istennek buzgó és hű szolgálja volt, miért is az Úr megígérte neki, hogy addig nem hal meg, míg az Úr felkentjét nem látja. Midőn tehát Krisztust a templomba vitték, Istentől ihletve Simeon is odament. Jézust meglátta s isteni kinyilatkoztatásból Messiásnak ismerte el s ezt nyilvánosan meg is vallotta. Így jutalmazza meg Isten az őt igazán szerető keresztényeket, akik őt híven szolgálják s velük magát jobban és jobban megismerteti.

Miért kívánt Simeon meghalni, midőn Jézust karjain tartotta?

Mert óhajai most már egészen beteltek. Akit a népek és patriarkák oly sóvárogva s az utóbbiak hiába vártak, megérkezett. Simeon nemcsak meglátta az Údvözítőt, de karjain is tarthatta. Nem volt tehát és nem is lehetett más kívánsága, mint az, hogy e gyarló, mulandó világtól megválva, lelkét a Megváltó kezeibe ajánlja. Boldogok azok, keresztény hívek, akik lelküket, mint Simeon az Isten kezeibe ajánlhatják; de e végnélkül való boldogságban csak azok részesülhetnek, akik jámbor és erényes életet éltek s így méltóvá tették magukat arra, hogy életük végpercében is magukhoz vehessék a Megváltót.

Miért nevezte Simeon Jézust a pogányokat megvilágító világosságnak?

Mert Jézus mint igaz világosság jött a világra. (Ján. 1.) Az ő világossága szabadította meg a pogányokat babonás hitük sötétségétől és bűneik rabszolgaságából s mentette meg a zsidókat is Mózes törvényeinek bilincseitől s helyezte velük együtt a pogányokat is fiainak szabadságába. (Gal. 4.)

Buzgó áhitat. Mennyei Atyánk! Tekints irgalmassággal kegyelmed trónjáról egyszülött Fiadra, akiben oly végtelen örömed telt. Templomodban őt ma testvérei bűneiért áldozzák föl. Legyen kedves ez ártatlan áldozat kegyelmességed előtt s ez indítsón irántunk, bűnösök iránt könyörületességre. Az ő engedelmisségéért és alázatosságáért bocsásd meg a mi kevelységünket és engedetlenségünket. Ó, engedd, hogy vére által megtisztulhassunk s békés elhunytunk után magunkat a te dicsőséged templomában bemutatathassuk. Engedd, hogy Téged, mint az örök világosság kútfejét mindörökké szerethessünk és dicsőíthessünk.

Oktatás a gyermekágyasok számára.

Bár Mózes tisztulási törvénye (Móz. III. 12.) a keresztény anyákat nem illeti, mégis e törvény szellemi és erkölcsi mibenlétét a római katolikus egyház is alapul tartotta meg. Megengedi tehát, hogy a gyermekágyasok hat hetet vagy amennyit épen körülményeik kívánnak, jó lélekkel otthon töltsenek, a nyilvános istenitiszteletekről elmaradhassanak és egészségüket kiméeljék. A férjek tehát az egyház e rendelkezését jól megjegyezzék, tiszteletben tartsák s feleségeiknek a szülés után a szükséges nyugalmat és ápolást megadni kötelességüknek ismerjék. Ezen idő eltelte után azonban óhajtja az egyház, hogy az asszonyok Mária példája szerint magzataikkal a templomban megjelenjenek s ott a pap áldását kérjék; a szerencsés szülésért, gyermekeikért Istennek hálát adjanak; magzataikat Istennek följánlják s a pappal együtt gyermekeiknek isteni félelemben és szent életben való fölnevelésére Isten kegyelmét kérjék. A gyermekágyasok ezen, az egyház által előírt kötelességét nevezzük *avatásnak*, melyet szerencsés szülés és a szükséges nyugalomidő eltelte után elmulasztani igazán kár volna. De azért épen nem szükséges, hogy avatás előtt az asszonyok szüntelenül otthon üljenek, szobájukba zárkozzanak s attól való félelmükben, hogy rossz lelkek vagy boszorkányok, vagy gonosz emberek nekik és gyermekeiknek ártalmára, megrontására lehetnek, teljesen visszavonuljanak. Nem, ez oktalan és hiábavaló félelem, balhit és babona, amivel épen Isten ellen véténének. Rossz emberek stb. megrontásától, ártalmától ne féljenek, hanem igenis vigyázzanak arra, hogy önmagukat nehéz munka, meghűtés, harag stb. által meg ne rontsák. És ha jámbor életükkel Isten oltalmára magukat méltókká teszik, ugyan ki árthatna nekik és gyermekeiknek. Hiszen Isten engedelme nélkül még üdvösségünkre szolgáló cselekedetet sem tehetünk, nem hogy a gonosz cselekedhetne ellenünk valamit. Mint egykor Jóbot, úgy védi őket is az Isten szeretete. Azon balesetek pedig, melyek ezen időben az anyákat és gyermekeiket érik, többnyire onnan erednek, hogy sem magukra, sem gyermekeikre nem vigyáznak.

Avatáskor az asszonyok, mint már fentebb említettük, imádkozzanak és háládatosságból a szentmise hallgatása vagy az Oltáriszentségben való részesülés által áldozzák föl Istennek Krisztust, az Isten bárányát. Adjanak a szegényeknek alamizsnát, s gyámolítsák az ügyefogyottakat. Imádságuk a következő:

Imádság. Mindenható, kegyelmes Isten! ki Éva anyánk engedetlenségének méltán kiérdemelt büntetéséül azt rendelted, hogy

gyermekait fájdalommal szülje: Neked ajánlom föl én is kiállott fájdalmimat, hogy általuk a te irgalmadtól bocsánatot nyerjek. Hála és dicsőség Neked, ó Uram, ki méhemnek gyümölcsét a világra hozni engedted s minden szerencsétlenségtől megóvtál magzatommal együtt. Egyszülött Fiad anyjának, a boldogságos szűz Máriának példája szerint én is szolgálatodra ajánlom gyermekemet. Engedd, hogy őt a te dicsőségedre felnevelhessem. A malasztal teljes Szűz érdemei és esedezései által add e kegyelmet, Uram! Áldj meg magzatommal együtt és engedd isteni akaratod szerint folytatni életünket, hogy egykor az örök boldogság országát tőled elnyerhessük. Ugyanazon mi Urunk Jézus Krisztus által, stb.

Oktatás szent Balázs napjára.

Február 3-án.

Szent Balázs Kappadóciának Szebaszte nevű városában született. Ifjú éveiben nagy előszeretettel viseltetett a természettudományok iránt s különösen a gyógyászat tanulmányozására adta magát. Tanulmányozásai mellett azonban lelkéről sem feledkezett meg s bár magányában nagyon félrevonultan élt, mégis tudták róla, hogy istenfélő, jámbor keresztény. Ezen életmódja általános tiszteletet és szeretetet szerzett neki s így történt, hogy a háromszáztizenhatodik évben szebasztei püspökké választották. Épen ezen időben szenvedtek a keresztények a pogányoktól elkeseredett vallásüldözést. Licinius császár alatt érte el ez az üldözés legnagyobb fokát s szent Balázs is vértanuságot szenvedett. A nép úgy tiszteli őt, mint a szükségben segítő tizennégy szent egyikét és pedig mint torokfájás ellen védő szentet; mert egykor egy gyermekén, akinek torkában szálfakadt meg, kezeinek fölteve által segített. Ünnepe a pap két keresztformára összetett gyertyával osztja az úgynevezett «Balázs-áldás»-t és így imádkozik: «Szent Balázs püspök és vértanu esedezése által mentes meg téged minden torokbajtól az Atya, Fiú és Szentlélek Isten. Amen.»

Szent Balázst püspöki díszben, kezében két égő gyertyával festik.

Az egyház imádsága. Uristen! ki minket évenként szent Balázs vértanu és püspök ünnepével megörvendeztetsz, kérünk, hogy minket pártfogásában is részesíteni kegyeskedjél. A mi Urunk Jézus Krisztus által stb.

Oktatás szent József napjára.

Március 19-én.

Szent József, ki Dávid király nemzetségéből származott, ács volt (Máté 13, 35.) és Názáretben Galileában lakott. (Luk. 2, 4.) Atyja Jákob, nagyatyja pedig Náthán volt. (Máté 1, 15—16.) Názáretben jegyezte el magát a szeplőtelen szűzzel, Máriával. Az evangélium őt *igaznak*, azaz minden erényekkel bíró férfiúnak nevezi. (Máté 1, 19.) Gyermekek s ifjú éveiből mitsem tudunk róla s további életfolyásáról is csak az maradt meg számunkra, amit az evangélium tartalmaz. Eszerint Máriával jegyben volt, midőn megtudta, hogy Mária áldott állapotban van. El akarta őt bocsátani, de csak titokban, hogy — mint az Irás mondja — Máriát rossz hírbe ne hozza. (Máté 1, 19.) Ekkor azonban az Úr angyala álmában fölvilágosította, hogy Mária a Szentlélektől fogant. És mivel az angyal úgy parancsolta, visszafogadta magához Máriát és vele szűzességben élt továbbra is. (U. a. 1, 20, 24.) Épen ezen időben adta ki Augustus császár az ország népeinek összeírására vonatkozó rendeletét, melynek értelmében mindenkinek saját nemzetsége városában kellett magát beiratnia. József engedelmeskedett a felsőség parancsának s eljegyzett feleségével: Máriával Dávid városába, Betlehembe indult, mint amely nemzetségüknek székhelye volt. (Luk. 2.) Betlehemben akkor roppant népcsődület volt s így történt, hogy József és Mária, kik későn este érkeztek, csak a város végén egy istállóban kaphattak szállást. Itt szülte aztán Mária Jézust. Angyalok jelentek meg a szerény istállóban s örvendezve hirdették a jászolban született Megváltó megérkezését. Így tudták meg a mezei pásztorok is, kik azonnal Betlehembe siettek s ott Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő gyermek Jézust feltalálták és dicsőítették Istent mindazért, amit ott látni és hallani alkalmuk volt. (Luk. 2, 7.) Mi történt Jézus bemutatásakor a jeruzsálemi templomban, tudjuk; valamint azt is, hogy távol keletről jöttek a zsidók imént született királyához, hogy őt imádják és ajándékaikkal elhalmozzák. (Máté 2, 1.) Csak Heródest, a zsidók királyát fogta el bosszú és düh s el is határozta, hogy Jézust megöleti. Az Úr angyala ekkor Józsefet másodszor is felkereste álmában s tudtára adta Heródes szándékát. József ekkor Máriával és gyermekével még azon éjjel Egyiptomba menekült (Máté 2, 13, 14.) s mindaddig ott maradt, míg az Úrtól az angyal által parancsot nem vett, hogy Izraelbe újra visszatérhet. Midőn azonban tudomására jutott, hogy Heródes helyett fia Archelaus uralkodik, továbbra is féltette Jézust; azért Galileába ment és Názáretben telepedett le. (U. o. 2,